

Historie výroby kapesních revolverů je mnohem složitější než historie revolverů, které se do kapsy nevejdou, neboť by roztrhaly celé kalhoty či sako. Kapesní

AGENT z Manufrance

TEV

revolvery vyráběla dlouhá řada firem a hlavně díky výrobcům v Belgii a Španělsku je v nich dodnes pěkný zmatek. Tam se tyto zbraně zhotovovaly ve velkých počtech a se signaturou či typovým označením se výrobce ne vždycky zdržoval. Jinak se k označování kapesních revolverů stavěli Američané, kteří se vyžívali v signaturách a datech patentů.

Francouzi byli někde na půl cesty. Na jejich kapesních revolvech zpravidla najdeme značení výrobce a někdy i typové označení. Pěknou ukázkou francouzské produkce představuje kapesní

» L'Agent se dochoval ve velmi dobrém stavu. Po konstrukční stránce jde o v dané době obvyklou konstrukci kapesního dvojčinného revolveru s pevným (nevýkloným) válcem a nabíjecí klapkou.

revolver L'Agent, který jsme nedávno viděli na pultě firmy Zbraň Liberec. Je to zbraň, pocházející z dílen firmy Manufrance nebo správněji Manufacture Française d'Armes & Cycles de Saint Etienne.

Tato francouzská továrna na zbraně a jízdní kola byla jedna z největších francouzských soukromých zbrojovek, pokud nešlo o vůbec největší podnik tohoto druhu. Sortiment firmy je

podrobně dokumentován francouzskými badateli a o jejich zbraních, k nimž patřily třeba lovecké pušky Idéal, opakovací pistole Gaulois nebo karabiny Buffalo, jsme několikrát psali ve Střelecké revui i ve Střeleckém magazínu.

Pětiranový revolver L'Agent je dlouhý 190 mm a váží 500 gramů. Spouštový a bicí mechanismus je dvojčinný (SA/DA). Má ráž 8 mm Lebel Revolver (8x27R). To je náboj, který byl vyvinut pro revolver Lebel 1886, jenž byl zaveden ve francouzské armádě jako model 1892. Konstrukce Agentu však není s armádním revolverem nijak spřízněná. L'Agent má uzavřený rám, pětikomorový válec a extrakce nábojnic je řešena za pomoci klapky za válcem a vyrážecí. Vyrážecí je umístěn v ose hlavně a je výklonný. Hledí je vyfrézováno do rámu a také muška je pevná.

Signatura výrobce je vyryta shora na rámu a takřka vedle ní, na plošince hlavně, je typové označení L'Agent. Značka (logo) Manufrance je také zezadu na válci a zbraň je opatřena zkušebními značkami ze St. Etienne.

Otázka je, kdy se model L'Agent vyráběl a kdo ho používal. Dávno před Agentem firma vyráběla revolvey velmi podobné konstrukce. Ve vynikající publikaci Le Manufrance du Collectionneur je uvedeno, že L'Agent byl v nabídce firmy pouze v letech

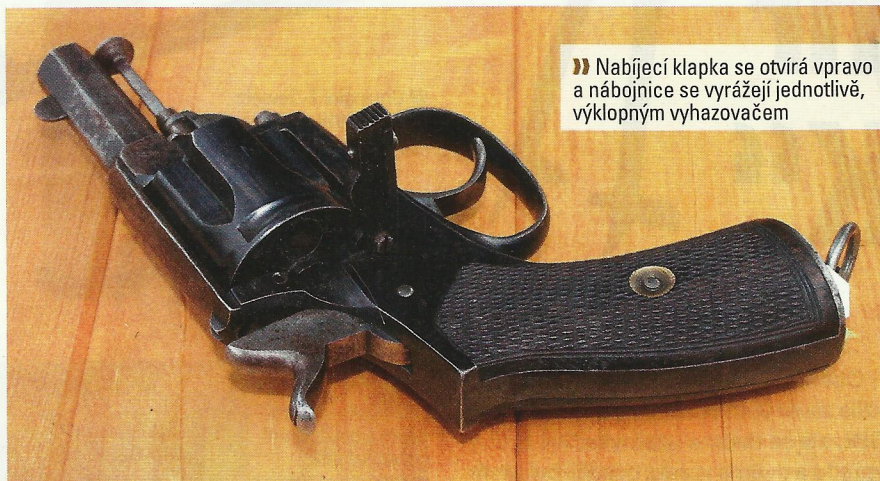
» Signatura výrobce a typové označení (Manufacture Française d'Armes & Cycles de Saint Etienne L'Agent)

1909–1914. Z katalogů Manufrance je zřejmé, že se revolver snažila prodávat policii. Vedle Agenta k tomuto účelu nabízela také model Le Municipal se šestikomorovým válcem a jinak v zásadě shodnou konstrukcí, ale také revolver Le Brigadier Municipal ve stejné ráži, ale s výklopným válcem.

V reklamním textu se Manufrance chlubila, že její revolyery byly zavede-

ny u policií měst Lyonu, Marseille, Rouenu, St. Etienne a Lisabonu, ale náš exemplář také klidně mohl nosit nějaký řádný nebo neřádný občan.

Kapesní revolyery se zpravidla nedochovávají v dobrém sta-

» Nabíjecí klapka se otvírá vpravo a nábojnice se vyrážejí jednotlivě, výklopným vyhazovačem

» Původní náboje 8 mm Lebel Revolver měly olověné 9,3–9,6g střely, později střely plášťové s hmotností 7,6–7,9 g. Počáteční rychlost střely byla kolem 260 ms^{-1} , energie 257–325 J. Náboje ze současné produkce Fiocchi mají 7,55g plášťovou střelu s počáteční rychlostí 270 ms^{-1} a energií 262 J.

vu. Denní nošení jim nepřidá. Tento Agent je výjimka. Na většině ploch je dochováno černění, byť na hlavní je narušeno otěrem. Ze zbraně jsme nestříleli, ale nasucho cvakala velmi dobře. Nové náboje 8 mm Lebel Revolver se sice dají koupit, například od italské firmy Fiocchi, ale revolver neměl ověřovací značky.